

2. Брашев С. И. Общие начала теории и законодательства о преступлениях и наказаниях :В 2 разд. / Соч. Имп. Моск. ун-та орд.проф. д-ра права Сергея Баршева. – Москва : Унив. тип., 1841. – 385 с.
3. Зарубин А. В. Уголовно-правовое регулирование прикосновенности к преступлению :Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Зарубин Андрей Викторович ; Тюмен. юрид. ин-т МВД России. – Тюмень. – 2004. – 212 с.
4. Лаунин М. М. Вторичная преступная деятельность: понятие, виды, проблемы квалификации, криминализации и пенализации / М. М. Лаунин [науч. ред. Н. А. Лопашенко]. – М. :ВолтерсКлувер, 2006. – 240 с.
5. Макаров А. Д. Уголовная ответственность за прикосновенность к преступлению :Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Макаров Анатолий Дмитриевич. – М., 2004. – 176 с.
6. Наумов А. В. Российскому уголовному праву. Курс лекций. В двух томах. Т. 1. Общая часть / А. В. Наумов. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Юрид. лит., 2004. – 496 с.
7. Остапик Я. Неповідомлення про злочин: позитиви та негативи декриміналізації діяння / Я. Остапик // Вісник Львівського національного університету. – Серія юридична. – 2011. – № 54. – С. 361-365.
8. Полетаев Н. Прикосновенность к преступлению / Н. Полетаев // Журнал министерства юстиции. – СПб., 1862. – Том XIV. – С. 45-100.
9. Статути Великого князівства Литовського. У 3-х томах. Статут Великого князівства Литовського 1588 року: У 2 кн. – Кн. 2 / [за ред. С. Ківалова, П. Музиченка, А. Панькова]. – Т. III. – Одеса : Юридична література, 2004. – 568 с.
10. Чалидзе В. Уголовная Россия / В. Чалидзе. – М. : Терра-TERRA, 1990. – 395 с.

УДК 343.344

В. В. Лень

ХОЛОДНА ЗБРОЯ: ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

У статті розглядаються питання кримінальної відповідальності за носіння і збут холодної зброї колекціонерами та іншими громадянами.

Ключові слова: *холодна зброя, кримінальна відповідальність, колекціонер, галограма.*

В статье рассматриваются вопросы уголовной ответственности за ношение и сбыт холодного оружия коллекционерами и другими гражданами.

Ключевые слова: *холодного оружия, уголовная ответственность, коллекционер, галограма.*

In article deals with criminal liability for possession and sale of cold steel collectors and other citizens.

Key words: *cold steel, criminal responsibility, collector, halohrama.*

На сьогодні Кримінальний кодекс України (далі- КК України) 2001р. у ст.263 передбачає відповідальність за незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами.

У ч.2 передбачається відповідальність за носіння, виготовлення, ремонт або збут кинджалів, фінських ножів, кастетів чи іншої холодної зброї без передбаченого законом дозволу [1, С.429].

Згідно п.8 останньої редакції Постанови Пленуму Верховного Суду України (далі- ППВСУ) " Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами" №3 від 26.04.2002р. до холодної зброї належать предмети, які відповідають стандартним зразкам або історично виробленим типам зброї, чи інші предмети, що справляють колючий, колючоріжучий, рубаючий, роздроблюючий або ударний ефект (багнет, стилет, ніж, кинджал, арбалет, нунчаку, кастет тощо), конструктивно призначені для ураження живої цілі за допомогою м'язової сили людини або дії механічного пристрою [2, С.205].

Одразу зазначимо, що на сьогодні це визначення має дещо застарілий характер і ми не будемо витрачати час на аналіз і обґрунтування більшості термінів у згаданому роз'ясненні.

Відповідно, за зберігання холодної зброї, кримінальної відповідальності українським законодавством не передбачено.

Не передбачено і адміністративної відповідальності за зберігання холодної зброї ст.ст.190-193 КоАП України [3, С.158-160].

Хоча всі правозастосовники розуміють, що певним чином холодна зброя (носіння, пересилання, перевезення) потрапляє у відповідне житло або інше приміщення його власника.

У ППВСУ №6 (редакція від 08.06.1994р.) передбачалось у абз2 п7 незаконне носіння холодної та вогнестрільної зброї (крім гладкоствольної мисливської) бойових припасів або вибухових речовин є умисною, без відповідного дозволу, дією по їх переміщенню, транспортуванню, винною особою безпосередньо при собі (в руках, в одязі, сумках, спеціальних футлярах, в транспортному засобі тощо) *за умови можливості швидкого використання* [4, С.196].

Це був крок уперед, але він був недовгим.

Отже, якщо у особи наприклад, ніж знаходився у легковому авто позаду у багажнику або припустимо у футлярі, який закривається на ключ, потім обгорнутий бумагою і обклеєний скотчем та все це у сумці, а сумка в закритій на кодовий замок валізі, яку переносить особа, то у таких випадках відсутні умови швидкого використання й, відповідно, особа не притягувалася до кримінальної відповідальності. Зараз у зазначених випадках особа притягується до кримінальної відповідальності.

Таким чином розширюються підстави притягнення особи до кримінальної відповідальності.

Ми вбачаємо яскравий приклад, коли декларується гуманізація кримінального законодавства, а фактично воно стає більш жорстокішим, унеможливується процес його гуманізації і цивілізованості.

Одночасно необхідно зазначити, що процеси виготовлення, вироблення, перевезення, носіння, збуту(передачі, продажу, пересилання, дарування, обміну) різноманітної холодної зброї не контролюється в Україні.

Тут панує повна безвідповідальність, нецивілізованість і несистемність.

Насправді в усіх містах і містечках країни в різних магазинах, кіосках, майстернях, базарах відбувається безліч різноманітних незаконних діянь згідно чинного законодавства щодо холодної зброї.

Повторюємось, ці діяння не є поодинокими, вони більше нагадують лавиноподібне і всеохоплююче явище.

Ніхто не може відповісти, скільки з цього масиву (тисячі видів, типів мисливської, туристичної іншої зброї) є холодною зброєю, чи є наявність відповідних документів на виробництво, виготовлення, ремонт, реставрацію, носіння, продаж, купівлю, обмін, дарування, перевезення, пересилання. Велика частина українського суспільства має інтерес до цих предметів і відповідно зазначені незаконні діяння в більшості носять високо латентний характер. З цим явищем важко боротися.

Але сьогодні вважаємо за потрібне розглянути лише категорію осіб, які колекціонують зброю (холодну і яка не є холодною). В Україні все більше громадян захоплюються колекціонуванням, зокрема і зброї. Для них випускають багато довідників, каталогів, книг, альбомів за різними напрямками.

Безумовно, що між колекціонерами і не тільки, відбувається обмін, продаж тощо. На сьогодні колекціонер повинен зареєструвати кожну одиницю (ножі, кортики, кинджали, шаблі - обов'язково ті, що є холодною зброєю) своєї колекції, а це маркування або інше технологічне втручання.

Але у такому разі вона грубо і зухвало псується, втрачається її художня і історична цінність, коштовність, оригінальність тощо.

Зрозуміло, що це хибний шлях і колекціонери на це не йдуть.

Ми саме розглядаємо ті екземпляри, зразки холодної зброї, які є без номерними або не мають індивідуального передбаченого при виготовленні маркування.

Отже, у разі коли колекціонер має холодною зброю без вищезазначеного способу реєстрації в ОВС і відповідно при будь-яких діях(носіння, показ, купівля, дарування, обмін або продаж за межами житла або інших приміщень) є усі підстави для притягнення його до кримінальної відповідальності.

Знаємо особисто випадок, коли окремі співробітники міліції, ймовірно для покращення певних своїх показників професійної діяльності вчинили наступні дії.

Так, у грудні 2012р. в м.Дніпропетровську на території, де збираються особи, які міняють, продають монети, марки, значки, статуетки та інше. На ньому 66-річний вчений –медик О. (який все життя займається науково-педагогічною діяльністю, має понад 200 наукових праць, виступав на багатьох міжнародних конференціях, симпозіумах), демонстрував (представляв) екземпляри своїх значків, статуеток тощо. До нього підійшов незнайомец, звернувшись з проханням дістати йому щось з холодної зброї наприклад, штик-ніж.

О. відповів, що це не його напрямок колекціонування, але він може запитати, можливо у когось такі екземпляри є.

Незнайомец узяв номер мобільного телефону О. і попросив допомогти у купівлі штик-ножа.

Через 2-3 дні О. знайшов екземпляр швейцарського штик-ножа 1889р.виготовлення. Слід наголосити, що він був не дуже в гарному стані від часу та корозії.

Невдовзі зателефонував незнайомец. Дізнавшись, що для нього знайшли бажану річ. О. запропонував незнайомця прийти до ВУЗу, де працює вчений, і подивиться екземпляр можливого придбання.

Незнайомец зіславшись, що він вкрай зайнятий, бо їде у село до рідних і немає можливості приїхати у ВУЗ на зустріч.

Одночасно попросив зустрітися у певному місці Дніпропетровська, О. погодився і поїхав на зустріч. На зустрічі О. показав незнайомцю штик-ніж, а останній, представившись співробітником міліції, примусив сісти у авто і проїхати у відділ міліції.

Надалі було внесено відомості про вчинення кримінального правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочато розслідування [5, С.112] і відповідно здійснено повідомлення про підозру [5, С.148-149].

І тільки суд через деякий час на підставі ч.1 ст.47 КК України звільнив О. від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею його на поруки.

З одного боку все зроблено без порушень чинного законодавства.

Але є і інша сторона моральна. Вважаємо дії правоохоронця хибними, провокуючими, які не прикрашають правоохоронні органи.

Невже окремі правоохоронці, таким чином роблять показники і здобувають досвід.

Як говорять у народі " найшли злочинця". Цікаво, якби проаналізувавши, визначили таку поведінку, свідомість і професійну тактику молодого правоохоронця психологи? Що буде з нього далі? До чого він може дійти? Чи вміють такі правоохоронці виявляти, розкривати і розслідувати справжні злочини?

При чому дивує і лякає за майбутнє держави, що ці факти з матеріалів вбачають і розуміють (яким чином робився цей показник наприкінці року, відповідальний звітний період) всі задіяні чиновники (оперуповноважений, слідчий, прокурор, їх керівники).

Як людині мені прикро і сумно за свою державу і її правоохоронну систему. На таких прикладах, до чого ми можемо дійти?

Як варіант пропонуємо наступне: ввести обов'язкове реєстрування колекціонерів холодної зброї з видачею їм особистих ключових галогенних номерних голограм (які будуть видаватися особисто кожному колекціонеру за необхідності, можливо за незначну оплату).

Таким чином, колекціонер при носінні, збуті (перевезення, купівля, продаж, дарування, обмін) холодної зброї повинен наклеювати особисту галогенну голограму, змінюючи голограму попередника. Зброя не буде псуватися, втрачати художню та історичну цінність і вартість.

Отже, буде пряма зацікавленість колекціонерів реєструвати екземпляри зброї голограмами для не уникнення кримінальної відповідальності. Підвищиться особиста відповідальність. З'явиться цивілізована реальна можливість контролювати наявність і переміщення холодної зброї в державі, відпаде необхідність приховувати наявність холодної зброї.

Нарешті з'явиться прозорість, відкритість у справі переміщення і наявності холодної зброї та колекціонування.

Мабуть прийшов час, коли слід, як мінімум переглянути ставлення до холодної зброї і її визначення як холодної.

Вочевидь, важко зрозуміти різницю (цю уявну необхідність поділу) між наприклад, саморобним ножем (рукоятка з упором, кровостоком, масивним лезом відповідної марки сталі, розміром), який є холодною зброєю та багато чисельними видами, типами мисливських, туристичних, та інших ножів різних розмірів і форм (які не є холодною зброєю), але вони мають відповідну марку сталі, розмір, рукоятку (наприклад, без певних відповідних ознак холодної зброї - упору рукоятки тощо) і ними можливо нанести не менш значні тілесні ушкодження особі.

Це складне питання є предметом іншого окремого ґрунтовного дослідження вчених-правників і правозастосовників.

Використана література:

1. Науковий коментар Кримінального кодексу України / Проф. Коржанський М.Й. - К.: Атіка, Академія, Ельга-Н, 2001. - 656с.
2. Постанови Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах/ упоряд. В.В. Рожнова, А.С. Сизоненко, Л.Д. Удалова. - К.: ПАЛИВОДА А.В., 2010. - 456с.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення.- Х.:ТОВ "Одіссей", 2003. - 264с.

4. Бюллетень законодавства і юридичної практики України// Постанови Верховного Суду України в кримінальних та цивільних справах/ укл. В.Т.Маляренко, М.П.Селіванов. – К.: ЮРІнком, 1995. – 472с.

5. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України " Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України". – Х.: Одиссей,2012. – 360с.

УДК 343.37:343.359.2:336.226.322(477)

А.Г. Грицюк

АНАЛІЗ ПРОТИПРАВНОСТІ ВІДШКОДУВАННЯ ПДВ

У статті здійснено юридичний аналіз протиправності відшкодування ПДВ. Визначено, що протиправність відшкодування ПДВ обумовлюється правовими дефектами – дефектами суб'єкта, форми та змісту.

Ключові слова: *незаконне відшкодування ПДВ, розкрадання, шахрайство, протиправність.*

В статье осуществлен юридический анализ противоправности возмещения НДС. Определено, что противоправность возмещения НДС обуславливается правовыми дефектами – дефектами субъекта, формы и содержания.

Ключевые слова: *незаконное возмещение НДС, хищение, мошенничество, противоправность.*

The paper covers the legal analysis of the unlawfulness of the VAT refund. It is concluded that the unlawfulness of the VAT refund is determined by the legal defects, which are defects of the subject, defects of the form and defects of the content.

Key words: *illegal VAT refunds, larceny, swindling, unlawfulness.*

Постановка проблеми. Незаконне відшкодування ПДВ є однією з найменш досліджених тем у вітчизняному кримінальному праві. Юридичні ознаки незаконного відшкодування ПДВ у юридичній літературі висвітлювалися фрагментарно, деякі важливі питання, у тому числі зміст протиправності бюджетного відшкодування, потребують подальших досліджень.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Питання кримінально-правової кваліфікації злочинів, пов'язаних із незаконним відшкодуванням ПДВ, розглядалися в роботах В.М. Вересова, Б.В. Волженкіна, Р.Ю. Гревцової, Н.О. Гуторової, О.О. Дудорова, І.А. Клепицького, С.В. Козлова, В.Р. Мойсика, Т.І. Розовської, І.Н. Соловйова, Ю.М. Сухова, В.І. Тюніна, В.П. Шеломенцева. Роботи цих учених є значним внеском у осмислення теоретичної та практичної проблематики боротьби з незаконним відшкодуванням ПДВ і підґрунтям для подальших досліджень.

Метою статті є юридичний аналіз протиправності відшкодування ПДВ.